

ČAJ

Pro chvíle pohody

DUBEN 2012

Časopis Autorů Jičínska

Z RÁJE

Když se Eva natáhla po jablku
hned jsem ji požádal o ruku

Svatý Petr okamžitě křičí:
To je rajská zahrada!
A s povzdechem líčí:
Hřál jsem si na prsou hada!

Václav FRANC

67

Vážení čtenáři,

v dubnovém ČAJi se opravdu urodilo, neboť zde můžu představit libereckého autora **Ottu Hejnice**, ale především jeho povídku „**Mimikry a Berlín**“. Je to trochu cestovatelská retrospektivní sonda z pera dnešního hosta, pocházející z delšího cyklu „Na Berlín!“ Jsem rád, že můžu Ottu Hejnici představit v ČAJovně, neboť byl to právě on, kdo mi na počátku 90.let 20.století vydával povídky v severočeských regionálních novinách, takže mu tak trochu splácím starý dluh.

Zároveň si nenechte ujít i rozhovor s chrudimskou autorkou **Janou Jiráskovou**, která se přiznává, že „**Mám pořád chuť i potřebu psát!**“. Představuje i svoji novou knihu „**Paranoidní pijavice**.“

Jičínské autory zastupují já svoji poezií, dále potom **Petr Veselý** reaguje na současnou společenskou situaci v povídce „**Neodcházejme sami**“ a **Václav Teslík** se také zamýšlí nad současností a napsal o tom pojednání „**Selský rozum, IT a demokracie**.“

V anketní otázce se řada autorů zamýšlí nad významem literárních serverů.

O akcích již proběhlých informuje **Bohumír Procházka**, který se vrací k **besedám s Markétou Hejkalovou**, ta navštívila Jičínko koncem března. A dále si Vás dovoluji pozvat na vyhlášení **11.ročníku literární soutěže Řehečská slepice**.

Hezký duben s ČAJem přeje

Václav

HOST ČAJe:

OTTO HEJNIC

Narozen 15. 11. 1945 v Praze, bydlel v Klatovech, Lounech, Příbrami, studoval v Ostravě. Nyní žije v Liberci. Prošel řadou dělnických a technických profesí, po roce 1990 pracuje jako redaktor firemních novin.

Proza: V pátek večer (povídkový cyklus, 1983, Severočeské nakladatelství); Dvě lásky na začátek (román, 1987, Severočeské nakladatelství); Ztracená závrať (povídky, 1997, Horymír, Příbram), Nebe na dosah (novela, 2002, Erika), O času a ohni (povídky, 2007, nakladatelství Bor, Liberec). Zase zvednout hlavu (povídky, 2010, nakladatelství Bor, Liberec).

Je autorem libreta muzikálu Chytit kometu, uvedlo Divadlo Příbram, hrálo se také v Divadle U Hasičů (Praha 1999), a rozhlasové hry Návraty (ČR Brno 1989). Sestavil Příbramské hornické historky a Příbramské a jiné hornické historky (Knihovna Jana Drdy 2004, 2007).

Publikoval v časopisech, novinách a sbornících, například Literární noviny, Salon Práva, Tvar, Dobrá adresa, Kalmanach, Světlik, atd., kromě povídek výtvarné, hudební, divadelní a literární recenze. Je členem Kruhu autorů Liberecka (KAL) a členem Obce spisovatelů. Jeho další texty najdete na www.kruhautoruliberecka.cz

Mimikry a Berlín

Otto Hejnic

Berlín! Nová kopule nad Bundestagem, hypermoderní Potsdamer Strasse, stará Brandenburger Tor, mim s nabílenou tváří jí nabízel míček. U brány zaparkované šlapací rikši. Nikdo už Ivanu zpytavě neprohlížel kvůli přízvuku, z Berlína se stalo vstřícné multikulturní město, které střeží zlatý anděl na sloupu. Lidé na ulicích se usmívali, ale stejně ji chvílemi zaplavovala nezadržitelná lítost, protože stará televizní věž byla vidět odkudkoli. Všemi póry vnímala město zázraků, ale do toho se mísil pocit cizosti, že je vetřelkyně, návštěvnice na dva dny.

Kolem desáté večer se vrátila z centra Berlína do Weddingu na ubytovnu. Na mužském pokoji stály na stole umělohmotné kelímky, pod ním láhve laciného červeného vína a šedivějící Reportér právě otevíral ovalnou rybí konzervu kapesním nožem.

“Už jsem se začínala bát, že ses ztratila,” ozvala se Zuzana. Ivana věděla, že by ji nikdo doopravdy nepostrádal, ale stejně byla ráda, že zase vidí známé tváře.

Na čtyřech postelích s palandami a židlích poposedávala skupina vysloužilých, dohasínajících i ještě aktivních novinářů, kteří své hvězdné chvíle prožívali po roce 1990. “Těšíš se na výstavu od Guggenheimů, Ivanko? To měl Pavka výborný nápad,” řekl Ludvík. Uculila se. Byl to její nápad! Pavka chodil na vernisáže, pokud dopředu věděl, že bude raut, ale u žádného obrazu se nikdy nezastavil. Nakonec sehnala i tyhle dvě místnosti se sociálním zařízením, kde teplá voda tekla, když se hodila do automatu marka, aby to bylo finančně únosné i pro důchodce. O výstavě nejdřív řekla Pavkově ženě Zuzaně. Hřmotný agresivní buran a snob Pavka, který se krom ženských, jídla a pití doopravdy zajímal jen o muškáty, cestu na výstavu do berlínské galerie samozřejmě prosadil.

Šla si umýt ruce, nechala za sebou otevřené dveře.

“Byla vůbec někdy vdaná?” zeptal se někdo v pokoji.

“Byla, ale manžel od ní utekl. Má dceru, ale ta se po střední škole odstěhovala na druhou stranu republiky, aby ji nemohla dál umravňovat. Zuzana se jí zeptala: Ivanko, ty už na sex ani nemyslíš? - Někdy myslím, ale nejdřív ať mi mužský opraví bojler, jestli je vůbec k něčemu, a pak snad na ten sex taky dojde. Takže ten chlap šel hledat další opuštěnou, jenže vstřícnější,” slyšela za dveřmi Pavku. Všichni se rozesmáli.

Vtrhla dovnitř. Ať Pavka, blbě nekulturní hovado, ty světové malíře, na

teré se tak těší, vyjmenuje! Jenže, jako vždycky, neřekla nic a hodila kolem cukrblik. Ano, chtěla vidět Chagalla a impresionisty, a zvláště jednoho, chtěla vidět taky Berlín, ztracený sen. Jak ale zasedla mezi bývalé kolegy, zatáhla se. Po druhé odlivce vína se začala bavit se starým Profesorem a s dobromyslným Recenzentem o impresionistech. Ostatní kolem řešili Německo a jejich pohraničí. Chtěla se zeptat Profesora na jeden obraz, ale Reportér na něj vyjel: “Podle vás to určitě nebylo vyhnání, ale spravedlivý odsun, pane profesore, když bydlíte ve vile po Němcích!”

“Přišel jsem až v roce 1950, to už byli všichni pryč, a šel jsem bydlet do činžáku. Co o tom můžete vědět, když jste se tehdy ještě ani nenarodil?” naštal se Profesor.

Hitler, Heydrich, Henlein, 1935, 1945, 1946, 1938, 1961, 1848, 1918, Palacký, Longman von Auen, Beneš, Stalin, Postupim, Jalta, Versailles, 1989, 1968... Data, jména a argumenty lítají vzduchem.

Všichni Německo znají, a přitom v něm byli nejdéle na dovolené, pomyslela si Ivana. Ona se v něm chystala žít! Ale i kdyby jim to všechno vyprávěla, stejně by ji nikdo neposlouchal. Zvedla se, řekla, že je unavená a jde spát vedle.

Vsunula marku do automatu, teplá voda smyla pot a únavu. Oblékla se do tlusté flanelové noční košile a vyšla na chodbu..

“Ludvíku, ta Ivana malíře opravdu zná, dokonce si pamatuje některý obrazy z monografií! Má docela přehled!” ozval se Recenzent.

“Nikdy nedokázala pochopit, co je podstatný a co ne. Prasklé vodovodní potrubí dala před vystoupení předsedy. Říkám jí: Jak můžete dát naprostou efemérnost nad základní informaci? Je to slepice!”

Jenže já předsedu, pane šéfredaktore, klov, znala z textilky jako podvodníka, klov, to byste mi ale tenkrát nevěřil, klov. Přišlo se mu na to a byl odsouzenej, klov, ale až za tři roky, klov, říkala polohlasně Ivana za dveřmi, ale neotevřela je.

V prázdném pokoji se tetelil pach zapařených tenisek, v ubytovně většinou přespávali dorostenci z chudých sportovních oddílů a zahraniční dělníci. Ivana se natáhla na horní palandu. Všichni myslí, že jsem slepice. Kde se stala chyba?

Od šesti do desíti ve sjednoceném Berlíně a pod ním v U bahnu. Němci, Turci, černoši, Japonci. Jako by mě jízda podzemím katapultovala někam úplně zpátky. Klepe se mi brada. Jóga mi pomohla srovnat se se sebou. Už vím, že nemusím chytit kolem krku prvního chlapa, kterému umřela

manželka a on sotva zvládá rychlovarnou konvici. Jenže úplně vyprázdnit vědomí...

Některých vzpomínek se zbavit nejde. Vidím ředitelnu ekonomky na jaře roku 1969.

“Je to okupace, nebo to není okupace, pane řediteli?”

“Jenže tys to poslala do novin a podepsala jménem celé školy a dneska už si to mnozí nemyslí. Tvůj fyzikář je u lopaty, další, včetně mě, ho možná budou následovat. Tobě hrozí vyhazov ze školy.”

“A co mám dělat?”

“Brečet jako teď! Je ti šestnáct.. Jsi naivní, mladá, nezkušená. Pomýlil tě tvůj staříčkový třídní profesor.”

“Ale ten po infarktu umřel, pane řediteli.”

“Na toho to sved', tomu už neublížíš.”

“To mám lhát?”

“To nebude žádný lhaní, jen mimikry, děvče. Něco jako maskovací síť u vojáků, aby je neodstřelili. Máš talent na jazyky, ale musíš se kát, aby ses vůbec dostala k maturitě.”

Pomýlená, pilná, snaživá, avšak širší souvislosti nechápající jsem nakonec odmaturovala, ale na vysokou mě nevzali.

Jenže ty mimikry nějak nejdou sundat. Už máš nějakého chlapce, Ivanko? Jeden se ukázal, maminko. Tvoje kamarádky už mají děti, Ivanko, ale nekouká ten tvůj za jinýma?

Nakonec jsem rozevřela stehna, trochu to bolelo. Olinka je kouzelná holčička. Můj manžel mi dává peníze, dostali jsme firemní byt, dokáže vyrobit policovou stěnu, někdy i vyzvedne Olinku z jeslí, zatímco se dál učím německy. Prvně letíme na dovolenou do Bulharska. Co na té čůze zmalované ten můj má? Čeká ji na letišti její manžel a já dělám že nic a vařím teplé večeře a rozevírám se jako brána zapomnění. Ta účetní je přece rozkydnutá obluda, ale můj manžilek si nedá pokoj!

Jedu průvodcovat na Rujanu. Ti, co pijí, překládání nepotřebují, kteří se mají rádi, taky ne. Helmut je gentleman, elegantní vážný starší konstruktér. Vodí mě po nočním Stralsundu a já jsem poprvé zamilovaná, zamilovaná, zamilovaná! Ale ucukávám, tohle je poblouznění, tohle nemůže vydržet, za pár dní se to rozplyne, horečka mě přejde. Nenaléhá.

Manžel neprotestuje, když jedu na měsíční školení překladatelů do Berlína. Tam se to stane hned na začátku. Jak by skrz mne létaly plameny, prvně jsem takhle úplně šťastná!!! Na jezerech za Berlínem si půjčujeme malou jachtu, měsíc se na vodě vlní. Krmíme veverky v Treptow parku. Pijeme pivo se šťopičkou šťávy na televizní věži a díváme se z výšky na

západní Berlín. “Tvoji dceru dáme mému spolužákovi do speciální třídy... Zeď dlouho nevydrží a pak se můžeme přestěhovat do Mohuče, kde mám bratra. Jsme spolu a svět se nám otevírá! Všechno vyřešíme,” tvrdí nadšeně Helmut.

Můj manžel se doma dívá provinile, vůbec ho nenapadá, že bych mu taky mohla zahrnout. Někdy dokonce dojde nakupovat, ale po nocích ho v kuse volají na hotovosti. Neříkám jako obvykle nic.

Nakonec se pochlubí s Magdou a naznačuje mi, že bych si taky někoho měla najít. Slibuju mu, že to tedy taky zkusím, a jedu do Berlína na další kurz. Vracím se, zářivě narýsovanou budoucnost před sebou.

“Vezmu si jen auto a svoje věci, byt vám nechám.” Po letech si poprvé doopravdy rozumíme. On chce Magdu, já Helmuta.

Magda ho chce mít doma, ale má v nemocnici noční. Loučíme se v dobrém a s koňákem. Najednou mám namazaná v posteli svého stále ještě manžela a poprvé a naposled s ním zažívám to, co Magda asi pravidelně.

Už samy s Olinkou si pouštíme televizi. Lidi palicemi ničí Berlínskou zeď! Helmut mi volá, že byl při tom. Říkám mu, že manžel se odstěhoval, a už jsem dokonce rozvedená.

Jak v noci nevyspalý hnál svůj wartburg na plné obrátky, někde u Cottbusu přešel do protisměru a rovnou do nákladňáku.

Do Helmutova bytu na Landsberger Alee jsem se dovolala až odpoledne po pohřbu, už dospělí synové si dělili majetek. Když jsem tam volala příště, byla už linka zrušená. Napadlo mě, pozdě, že jsem od nich mohla chtít něco po něm na památku. Propisku, kterou mi psal milostné dopisy, nebo polštářek z pokoje, který mi jednou strkal pod zadek.

Když sečtu Ruján, Berlín a místa, kde jsme spolu cestovali, byli jsme spolu sto dní. Občas mě napadá, že naboural do trajleru proto, že jsem naši lásku zradila. Na sto dnů jsem odhodila mimikry, sto dnů jsem nebyla slepice.

Když jsem už ve svobodných časech přišla k Ludvíkovi do redakce dělat noviny, byla jsem snaživá a pracovitá, ale už jsem zase měla na sobě ochrannou maskovací síť.

Dnes odpoledne jsem našla Helmutův činžák, okna prázdná, probíhá generální rekonstrukce. Je pochovaný vedle manželky, která zemřela tři

roky před ním.

Manžel s Magdou mají dvě děti, Olina k nim jezdí na chalupu. Ke mně je shovívavá, ale protože jsem příšerná a staromódní, jak hlásá její chlap, vydrží nám proklamovaná láska mezi matkou a dcerou sotva dvě hodiny. Má matka, která zažila válku, se věčně něčeho bála. Já věčně umravňovaná a deptaná se jednou v šestnácti na pár dní šprajcla. Olina, týden před tím, než si našla práci v Plzni, mi všechnu moji pedantickou úzkostlivost, s kterou jsem ji držela na uzdě, vyčetla. Až bude mít nějaké mimino, snad budu dobrá babička. A chlapi? V mých letech bych přece měla mít jasno. Kdo jsem, co chci a co můžu.

Nechtěla jsem jet do Berlína poplakat si. Jednou Helmut, který měl rád impresionisty, otevřel nějakou monografii a říkal, že jsem podobná modelce na obrazu. Asi jsem do knížky jukla, ale z večera si pamatuji jen jeho.

Ležím nahoře na palandě, jsem nevýrazná česká kapka na dně pestrobarevného berlínského moře. Cvičím jógu, snažím se vyrovnat se svým životem, ale když jsem si přečetla v novinách o berlínské výstavě, popadl mě bláznivý nápad. Možná ten obraz koupil kdysi Guggenheim. Od šestnácti mám na sobě maskovací síť. Na chvíli se rozevřela, ale pak mě zase schovala. Možná se jí zbavím, jestli zítra najdu Helmutův sen o mně, obraz s modelkou, která se mi prý podobá. Něco, co přesahuje sto dní, kdy jsem byla trochu starší šťastné kuře.

Otto Hejnic, Liberec 2004 až 2011, povídka z rukopisného cyklu Na Berlín!

Poezie Václava France

FOTKA Z DĚTSTVÍ

Do tváře se mi vysmívá mládí
a mně na staré fotce nejvíc vadí
že na můj portrét
už dvě generace
sedají vrásky

NA BŘEHU ŘEKY

Stál jsem na břehu řeky
Nedočkavě jsem sledoval dění
tam na druhé straně
Klokotal tam život,
zatímco na té mojí straně
se vše nekonečně vleklo
a připadalo mi všední,
nudné a ubíjející
Stále častěji jsem se přistihl,
jak pozoruji stavbu mostu,
který měl oba břehy spojit
Den po dni se blížil okamžik,
kdy jsem měl vstoupit na druhý břeh.
Most byl pevný
a já šel
Když jsem na druhé straně
otiskl svůj podpatek do hlíny,
ohlédl jsem se
Stál jsem opět na břehu řeky
Ve vzpomínkách
se mně honily myšlenky
na všechny ty,
kteří zůstali na druhé straně
nebo kteří se mnou prožili
všední i sváteční dny
Věděl jsem,
že tam
na druhou stranu
se již nikdy nevrátím,
ale měl jsem před sebou spoustu dnů,
za které budu muset postavit
ještě nespočet mostů

DVANÁCT LET SPOLU

Naše city lety prořídly
můžou za to vrásky nebo věk?
Přesto schovávám tě občas pod křídly
Jsme jak na drátech párek vlaštovek!

I když polibky nám tolik nechutnají
neboť odlétáme do krajiny jistoty
léty dozráváme v pekle nebo ráji
jsem to pořád já, jsi to stále ty!

TUŠENÍ ODPHODŮ NA VĚČNOST

Letní ráno voní
čerstvě posečenou trávou
Zralé třešně si pamatují
když byly bílými květy

Tenkrát ještě
tatínek chodil po zahradě
a pošťák nosil každé ráno
s čerstvými novinami
i kousek slunce: nevyplaceně

Letní ráno voní
jen tatínek odešel s kosou
na stráně
a nemůže trefit zpět
do budoucnosti

DVOJNÍK V ZRCADLE

Nedokážu prožít přítomnost
vyprodávám mlhavý život
jako bych se navrátil
pozdní lítosti natruc
za pár otřepaných refrénů
na startovní čáru věčnosti

Nedokážu vzbudit sympatie
vyprodávám svraštěná čela
jako bych je utratil
emocím a citům natruc
za pár skrývaných grimas
na cílové pásce nekonečnosti

SAMOTA VE DVOU

Za pár chvil tady nebudeme
A přítom
náš dům ještě uveze
společný život

Jak dlouho trvá
ležení ve tmě
vedle sebe
bez klíče společných slov

Plujeme
k úplňku stáří

Poslední zhasne
smysl života

NENÍKÉKAMEN

Určitě jste slyšeli pověst
běžce z Maratónu do Atén,
jenž zvěstoval svým ono slavné:
„NENÍKÉKAMEN!“
a padl k zemi na smrt vyčerpán

Od té doby uplynulo hodně vody,
kolo dějin se otočilo o řadu století,
a přesto ona pověst přináší něco i naší generaci

Když Řekové dokázali zvítězit,
proč bychom právě my
měli promarnit svoje životy?
Proč bychom i my,
na konci té své pouti
vedoucí z máminy náruče
do hlíny matičky země,
nemohli říci,
že náš život měl smysl,
že přinesl hodně nového, lepšího,
že jsme tady zkrátka nebyli zbytečně

O co lehčeji
by se nám navždy odcházelo,
kdybychom mohli,
třeba potichu,
ale se vztyčenou hlavou, říci:
„Neníkékamen –
zvítězili jsme,
sami nad sebou,
nad svým životem!“

„Mám pořád chuť i potřebu psát!“

Rozhovor s Janou Jiráskovou

-V březnu jsi vydala svoji druhou knihu „Paranoidní pijavice“. Můžeš nám knihu trochu blíže představit a především říct, kde se dá koupit?

Kniha Paranodini pijavice je sbírka 37 povídek. Je to syrová (a zároveň něžná) výpověď o neobyčejných emocích v obyčejných chvílích. Hlavní téma jsou samozřejmě vztahy a láska, hledání a nalézání... Koupit ji lze jak přes internet, tak v obchodech, přesnější informace najdete na www.paranoidnipijavice.cz.

- Vedle své tvorby jsi organizátorkou literárního spolku, ale i třeba porotkyní literárních soutěží (třeba i Řechečské slepice). Jak hodnotíš současné autory na soutěžích? Jsou mezi nimi v převaze talentovaní autoři nebo grafomani?

První, co mne napadá je přírůstek Trumana Capoteho, který označoval řadu autorů (mezi nimi ovšem i Kerouac či Updika) jako „popisovače papíru“. Samozřejmě, že kvantita na poli literárním převažuje nad kvalitou. Talent je taky zajímavá veličina – určitě je nezbytný a určitě sám o sobě nestačí.

- V lednovém čísle časopisu Psahlavci v úvodníku píšeš, že , cituji: “v roce 2012 bude ukončena činnost literárního klubu Psahlavci!” Co je důvodem rozhodnutí, že po šesti letech spolek končí?

Způsobem, kterým klub momentálně funguje by mohl fungovat dalších deset let a nic zvláštního by se nestalo... A to je právě ten problém. Mám dojem, že stojíme na mrtvém bodě a není šance na to, aby se to změnilo. Dost lidí, kteří se aktivně zapojovali do chodu klubu, odpadlo – většinou z osobních důvodů.

- Nakonec v prosinci 2012 má být konec světa, ale doufám, že to nebude konec tvé tvorby. Do čeho by ses chtěla vrhnout, jestli to není

tajemství, až si trochu odpočineš od Paranoidní pijavice?

Od Paranoidní pijavice si opravdu odpočinout potřebuju, musím nutně v hlavě přeladit a trošičku přehodit výhybku. Rozhodně mám pořád chuť i potřebu psát. Na podzim vyjde rozšířené vydání moji první povídkové knížky „Kanička pošmodrchaná”

Ptal se Václav

Petr Veselý: Neodcházejme sami

Michal hleděl z okna nemocničního pokoje a již hodnou chvíli pozoroval svět tam venku. Nebyl to už jeho svět, už do něho nepatřil. On sám byl teď jen vzpomínkou, která přichází z budoucnosti. Přípravoval se již dlouho na možnost, která se teď stala „superskutečností“. Už když před léty jeho žena umírala na rakovinu snažil se čelit této nepřijatelné pravdě, povzbuzovat jí i sebe, chytat se všech dosažitelných stébel naděje. Kolikrát po smrti manželky si představoval, jak jí asi bylo, co cítila ve svém nejhlubším nitru, kam nikdo jiný nikdy vstoupit nemůže i kdyby byl nastokrát zván. Teď on sám je ve své samotě a není nikoho, kdo by mohl vstoupit za ním a vylovit jej ze studny nenávratna. Včera mu ošetřující lékař oznámil to čeho se tolik obával a o čem doufal, že nebude pravdou. Operace se zdařila jen z části. Metastáze jsou na tolik rozsáhlé, že není už cesty jak je zastavit. Doktor byl věcný, nic nezastíral, času už zbývá jen proklatě málo. Pocit křivdy, proč já? Tolik toho ještě měl v plánu udělat, tolik dobrých nápadů, které by si zasloužily realizovat. Jak v tuto chvíli litoval každé promarněné hodiny v životě. Celý život byl posedlý myšlenkou něco vykonat, být užitečným. Možná mě tam na druhém břehu, je-li vůbec jaký, čeká setkání s mou milovanou ženou. Možná, ale teď jsem ještě tady, třeba ještě mohu něco prospěšného pro své bližní udělat.

Michal si vzpomněl na článek svého dobrého přítele Petra, který mu jej kdysi poslal s prosbou, aby se Michal k tématu vyjádřil. Často spolu diskutovali na nejrůznější témata, většinou se shodovali a doplňovali se na vzájem. Často diskutovali na téma Jan Palach. Oba si jeho činu nesmírně považovali, přesto zde vždy bude spousta vedlejších podotázek, jako třeba je ospravedlnitelná sebevražda ve prospěch společnosti? Avšak téma, které Petr poslal bylo opravdu hodně zvláštní a kontroverzní. Jmenovalo se : NEODCHÁZEJME SAMI. Hlavní myšlenkou úvahy byla skutečnost, že společnost se nachází ve velmi kritickém morálním úpadku. Od tohoto úpadku se odvíjejí následně další rány dopadající na společnost, jako je kriminalita na nejrůznějších úrovních, korupce, nefunkčnost práva, arogance mocných, ekonomický úpadek. Petr popsal hlavní příčiny, které

dovedly českou společnost po listopadu 89 do tohoto stavu a příčiny, které mají za následek neřešení problémů. Podle Petra je zcela evidentní, že ti, kteří mají za povinnost pečovat o blaho lidu, zcela záměrně nic proti tomu nedělají, protože v chaosu se nejlépe krade. Upozorňuje na prudký nárůst sebevražd a tak dochází k myšlence, proč ti, kteří se rozhodnou odejít z tohoto světa jen proto, že nebyli schopni obstát v tomto vlčím světě, proč svůj život, když už jednou se rozhodli jej ukončit, nevyužijí k odplatě na svých tyranech? Pokud by každý člověk dohnáný do tohoto stádia neřešitelných problémů sáhl po této šílené odpovědi šílenému světu, mohlo by se mnohým lidským hyenám rozsvítit v hlavě a začaly by se chovat střídměji, ať už ze studu nebo ze strachu. Ten, kdo by se k takovému činu rozhodl, by měl sepsat důvody, které jej k tomuto činu dovedly a zajistit, aby se taková závěť dostala do médií event. na internet. Při počtu cca 1000 sebevražd ročně se jedná o značný počet potrestaných zločinců. Nezbytnou podmínkou by bylo, aby "spolucestující" na onen svět byl jednoznačně kriminálník, který uniká spravedlnosti jen díky korupci. Skutečným viníkem v takové akci je stát, který není ochoten ochránit základní principy práva a tím nutí občana k sebeobraně.

Mnoho otázek se vynořovalo v souvislosti s tímto tématem. Michal si s většinou z nich nevěděl rady, přesto jakýsi vnitřní hlas v něm našeptával ano. Jestliže nefunguje spravedlnost ve státě a justice zcela záměrně nekoná, co by konat měla, pak je podle něho občan oprávněn bránit se. Pravda, je to cesta velice nedokonalá s velikým rizikem chyb, ale ještě větší chybou je nedělat nic a dovolit rakovině amorálnosti, aby stravovala společenskou strukturu.

Ano, říkal si Michal, moje rakovina teď poslouží k potlačení rakoviny celospolečenské. Michal se rozhodl a kdyby měl tu možnost, pustil by se hned do díla, neboť věděl, že čas otupuje rychlá rozhodnutí.

Po týdnu byl Michal propuštěn do domácího ošetření. Ale jakého domácího ošetření? Doma jej nikdo nečekal, už pět let je vdovec a děti se ženou neměli. Vždycky toho velice litoval, nyní poprvé to pocítil jako výhodu. S dětmi by se vše značně komplikovalo. Celou dobu přemýšlel o svém spolucestujícím. Měl typ a byl si jistý, že tady se nemýlí. Tím vyvoleným byl pan Karlík, místní podnikatel. Za bolševika samozřejmě komunista dost angažovaný, který se jako člen prověřkové komise v sedmdesátém roce podepsal na osudu několika lidí, jeho jméno figuruje na Cibulkově seznamu agentů STB. Vystudoval práva, pochopitelně na Plzeňských právech, jako člen ODS se stal radním ve městě. Když opustil radnici, brzy se ukázalo, že skoupil pozemky v katastru města jako zemědělskou půdu a krátce na to, byly tyto pozemky převedeny na

katastrálním úřadě jako stavební. Dalo by se dlouho pokračovat o Karlíkových kaskádách, kde jedna lumpárna stíhá druhou. Několikrát se i objevil v televizi v různých kauzách, kde se rozkrývaly jeho kejkle, už se zdálo, že spadne klec, ale Karlík z toho vždy vyšel neposkvrněný .

Nastala technická fáze projektu. Michalův otec vlastnil starou pistol, kterou našli při přestavbě domu, když někdy v šedesátých letech přestavovali dům po Němcích, který osídlili po válce v pohraničí. Z pistole se snad od té doby nevystřelilo. Zkušenost z vojny posloužila k základnímu ošetření zbraně. První středu v měsíci v pravé poledne, když houkají sirény, prověřil Michal pistoli ve staré opuštěné tovární hale.

Přestože neplánoval sebevraždu po vykonání svého úkolu, pro případ, že by se něco zvtřlo, napsal na patřičná místa svůj testament, mimo jiné i svému příteli Petrovi, kde jej vyzývá k medializaci tohoto aktu.

Dostat se ke Karlíkovi nebylo zrovna jednoduché, ale Michal se nahlásil na návštěvu s tím, že by s panem podnikatelem rád udělal rozhovor pro místní noviny do kterých Michal často přispíval. Karlík byl do telefonu ostražitý a vyptával se na téma rozhovoru, Michal jej uklidnil, že se jedná o předvolební seriál o místních vlivných osobnostech.

Karlík Michala přivítal velice žoviálně a vřele jako letitého známého. Hned se ptal co může Michalovi nabídnout. Michal poděkoval a odmítl s tím, že budou brzy hotovi . Karlík se usadil proti Michalovi, ale sotva se Karlík s potůchlym úšklebkem optal, tak copak by vás pane redaktore zajímalo, zazvonil Karlíkovi mobil. Když Karlík zjistil, kdo mu volá, omluvil se Michalovi a odešel do vedlejší místnosti. Hovor trval značně dlouho a byl to hovor jistě nepříjemný, Karlík se neovládal a čím dál víc křičel. Michal vytušil, že mluví se svým synem. Zachytil asi ty nejpodstatnější pasáže, jako, víš kolik jsi mě už stál peněz? Už mě nebaví za tebe tahat horký brambory z ohně. Pořád jen lžeš.

Když se Karlík vrátil do místnosti, byl brunátný a zadýchaný. Těžce dosedl s otázkou máte děti? Bohužel nemám, odpověděl Michal. Tak to buďte rád, odvětil skoro závistivě Karlík. Člověk by pro něho udělal první a poslední a za oplátku mám jen samé problémy . Karlík mluvil spíš sám k sobě a Michala ani moc nevnímal. Nejdřív drogy, pak rozmlácený auta, výtržnosti, žaloba za znásilnění, kdyby neměl mě, tak už dávno sedí, hajzl jeden! Na moment Michal zauvažoval, jestli nemá toho lumpa ponechat jeho osudu, ať se dusí ve vlastní šťávě, ať mu to jeho povedené jablíčko pořádně padne na hlavu.

Michal se ale rozhodl postrčit boží mlýny k rychlejšímu běhu. Pevně sevřel pistoli ve své dlani!

únor 2012

Anketa: „Co si myslíte o literárních servrech?“

Dovoluji si vás oslovit a požádat o odpověď na anketní otázku, která mě napadla při čtení rozhovoru s Boženou Správcovou „Čekám, kdy přijde první žaloba za ušlý zisk, zapříčiněný zápornou recenzí,“ který vyšel v Psím víně č. 57 v září 2011, cituji: „O literárních internetových servrech si nic moc nemyslím. Jeden čas jsem byla zvědavá, zda se na nich něco zajímavého nezačne dít, ale nezačalo. Považuji je spíš za záležitost společenskou než literární – se vším všudy. Některým začínajícím autorům možná mohou prospět (dodat jim sebevědomí a utvrdit je, že nejsou se svou „úchylkou“ na světě sami), ale jiným zase uškodit – ta rychlost odezvy a zpupnost kolektivního mínění, stejně jako všelijaké lokální žebříčky a praktiky, jak v nich zabodovat – to může leckoho slušně otrávit nebo přivést na scestí.“

Václav

Tak tedy moje otázka: "Co si myslíte o literárních servrech?"

Literární servery nesleduji a žiji s tím celkem v pohodě. Moje odpověď tedy vychází čistě z teoretické polohy. Mnoho lidí se snaží prosadit se zviditelnit se anebo mají přirozenou touhu být ve společenství jiných lidských bytostí byt v tomto elektronickém světě. Je na každém čtenáři, jak vyhodnotí to, co je mu předkládáno, co do sebe nechá vstoupit. Obecně řečeno doba hodně zplaněla a je asi těžké očekávat kdekoliv kvalitu, pochopitelně občas se dají zrnka zlata vyrýžovat, kdo se ale má přehrabávat tunami bahna? Já na to nemám ...! Přesto respektuji ba přímo vybízím po svobodě projevu (pokud není omezena má svoboda), jen ať se ukáže jak jsme velcí nebo nicotní!

Petr Veselý

V tomto moderním pojetí publikování literárních prací vidím spíše nevýhody, než plynulé a postupné spojení autora se čtenářem. Sama jsem rozesílala své básně do nejmenovaného serveru, než mě odradily kousavé poznámky chlapíka s podivným pseudonymem. Připomínalo mi to "vření v televizním Kotli", lidé se dnes všeobecně rádi hádají a ze všech sdělovacích prostředků si zvykli poslouchat samé negativní zprávy. Navíc poezie je tak úzkoprofilový žánr, že si nezasluhuje široké publikování na obrazovce. Na druhou stranu věřím, že dobré webové stránky mohou mladým veršotepcům pomoci, mladí autoři rádi pracují na počítačích, vyměňují si názory, doporučují vše potřebné. Je to jako v životě - pokud se literární práce dostanou do správných rukou, je vše v pořádku. Pokud chce někdo uškodit,

rovnou říkám, že servery nejsou to pravé pro seberealizaci autorů.

Jindra Lírová

Sledovala jsem kdysi Neviditelného psa, ale poslední cca 3 roky internetové literární servery příliš nevnímám.

Simona Váchalová - Vroblová

Ráda bych na otázku odpověděla, ale nejsem moc kompetentní, protože jsem nikdy žádný literární server neviděla. Ale podle toho, co znám z internetu z jiných oblastí bych typovala, že půjde o snůšku diletantství a neserioznosti, přehršle názorů a informací tak rozdílné váhy, že ve výsledku člověku nic nedají. Já osobně bych se asi nesnažila se tam prezentovat.

Eliška Koppová

O literárních servrech si myslím skoro totéž, co o tištěných časopisech, které autorům neplatí honoráře. Co je zadarmo, bývá bezcenné. Na jejich stránkách může publikovat kdo chce, co chce, pokud ovšem nepatří do znepřáteleného klanu. Úroveň příspěvků proto bývá často velmi problematická a výpovědní hodnota recenzí se mnohdy limitně blíží nule. Jinými slovy - bída s nouzí!

Jaroslav Čejka

Čas od času si nějaký literární server otevřu. Většinou ale kvůli informacím, ne pro tam vyvěšená literární díla. To je ve valné většině hrůza hrůz, a nejen obsahem, ale především formou a dokonce i pravopisem. Světlou výjimkou jsou Pozitivní noviny, i když to není ryze literární server, ale v nich se nerozpakují i sám něco zveřejnit, aniž bych měl strach z toho, že budu díky tam publikujícím "kolegům" znemožněn.

Honza Řehounek

Začnu ze zdaleka. Moje "náhradní"profese návrháře a grafika mne odsoudila k práci s tužkou, štětcem i radisperem a vybavila puncem lehkoživa. Namaluj mi něco, ty to přece umíš! Namalovala jsem a nedostala ani tatranku. Je to tak snadné! Kdo má talent, tomu jde vše bez námahy, mysl je zurčivá a tělo neunavené. Také zde platí pořekadlo "těžko na cvičišti-lehko v boji". A o to jde i na polích literárních.

Literární servery provádějí selekci všech, kdo si myslí, že jejich pár vět či veršů je již literární perlou. Je úplně jedno, zda kritizuje renomovaný kritik nebo někdo bez znalostí češtiny a světové literatury. Rozlišila bych ještě ony servery na slušné a neomalené. Podobají se vysokým uměleckým školám, ze kterých někteří odejdou vybaveni řemeslem, jiní odejdou v

půlce studia a pracuji svérázně a rváčsky svými metodami. Bohužel, na těch posledně jmenovaných je mnohdy vidět, že o řemesle nemají ani páru, jsou vyneseni módními vlnami a pak zpět do oceánu zapomnění. Já děkuji serverům za mnohotvárnost, za zrcadlení vlastního ega, za posudky i odsudky. Po sebereflexích dojde člověk k milostivému: "není na světě člověk ten, jenž by se zachoval lidem všem". Ti, co se dají odradit, dle mého, spisovateli nejsou a nebudou nikdy. Všem autorům bych doporučila si přečíst knihu Bestseller od Olivie Goldsmithové. A to šlo, prosím, o Ameriku. Jsem-li pro zachování literárních serverů? Ano, jakkoliv se dá s citacemi článku souhlasit, nejsou pouze záležitostí společenskou, ale čistícími stanicemi a to je dobře. Posléze, zbývající autoři představí svá díla nakladatelům, budou muset "překousnout" posudky ještě těžší.

Jaromíra Slezáková

Já v této otázce preferuji svobodu jedince. Kdo chce servery, ať je používá, kdo nechce, ať bere do rukou knihu. Kniha je geniální vynález, neboť k četbě stačí pouze člověčí energie. Knihu si беру i do postele, neboť kromě jiného mi přináší i dobrý spánek. V této oblasti jsem prostě konzervativní. Ať žije svoboda!

Jiří Figura (George)

Jsem jednoznačně pro literární servery. Podle mého názoru nabízejí alternativu k tištěným médiím, a navíc dnes už jednu z mála příležitostí k veřejné prezentaci poezie. Pochopitelně pro autora, který má další cíle, by neměl zůstat jedinou možností, jak své dílo představit čtenářům.

Já osobně jsem se tím řídila a zdá se, že se to vyplatilo. Někdy v roce 1999 jsem náhodou na internetu narazila na Pismak.cz. Zaujalo mě, že v něm mohu zcela svobodně publikovat. A proto jsem vymetla šuplíky a stala se pod přezdívkou Betty nedílnou součástí komunity. Vedle toho jsem ale obesílala literární soutěže a vstoupila do Klubu mladých autorů při Středisku západočeských spisovatelů. Nebyla jsem tedy úplně typickou uživatelkou, protože jsem hodlala ve svém psaní neustrnout. Časem jsem objevila i Totem.cz, kde jsem publikovala povídky a také jsem si vyzkoušela roli editora. Myslím, že jsem za ta léta měla možnost poznat pozitivní stránky i úskalí těchto serverů. Mnohdy v nich jde o kvantitu a ne o kvalitu a bohužel zvláště na Písmáku mi vadilo, že se měnil v seznamku, čili komunitní web. Zdá se ale, že tuto krizi zdárně překonal, a v poslední době jsem tam náhodně narazila na zajímavé literární polemiky.

Samozřejmě jsem byla, především v bujném mládí, hodně kritická vůči některým jevům, s nimiž jsem se na půdě obou největších amatérských

serverů setkala. Nicméně s odstupem času hodnotím toto své období za velmi přínosné a podnětné. Pochopitelně průšvih bývá v tom, když se autor změni ve sběrače chvály druhých. Chce to prostě nepřehánět a přistupovat k tomu poněkud střízlivěji.

Martina Bittnerová

Bohužel na takovou otázku odpovědět neumím. Literární servery nečtu, ale ani nenavštěvuji. Stále jsem věrný pouze knihám a časopisům tištěným klasickou cestou. Omlouvám se proto, že jsem tak zaostalý, ale nikdy mne (když jsem tam náhodou zabrousil, abych měl alespoň trochu přehled) žádný nepřesvědčil, že bych o něco mohl přijít. Nechávám to raději všem, kteří se bez nich neobejdou.

Jiří Faltus

Pokud někdo kvalitu textů odvozuje jen z toho, kolik má tipů například na Písmáku, něco je špatně. Ale to ještě není nic proti tomu, když skutečně vztahy nahradí čistě virtuálními třeba na Písmáku /nebo kdekoliv jinde/.. Literární servery jsou dobrý sluha, ale zlý pán. Hlavně platí: Všeho moc škodí.

Zora Šimůnková

Literární servery? V chaotické době? Určitě je několik kvalitních, kterým vládnu zdatní, věci znalí. Určitě je několik dobrých, zajímavých, spolkových serverů. Určitě je řada brakových, plná bezbřehé svévole, tak jak mají IT ve své bezbřehé volnosti (též) v povaze, tedy otvírat náruč všemu, a ne jenom náruč.

„Všechno je dovoleno, ale ne všechno prospívá. Všechno je dovoleno, ale ne všechno buduje. Ať nikdo nehledá vlastní zájmy, nýbrž zájmy toho druhého. - Všechno je dovoleno, ale ne všechno prospívá. Všechno je dovoleno, ale ne všechno vzdělává. Žádný nesmí dbát jenom o to, co prospívá jemu, nýbrž o to, co prospívá druhému." (Římanům, Korinťským)

Vašek Teslík

Selský rozum, IT a demokracie

IT - např. internet zprávy: Vyrobito se málo biozrní pro chovy bioslepíc. Zemědělec dumá: Je to opravdový, skutečný problém? No, vlastně, když bude málo bioslepíc, pak bude i málo biovajec. Nojo, a to, když bude málo biovajec, se na mne třeba vůbec nedostane, pak nemůžu takový to biovejce ani sníst. A to kdybych takový biovejce sněd, tak by se ze mě vlastně stal biočlověk! A vůbec, život vlastně začíná od vajec. Takový biovejce, sakra

Jak je nakonec vlastně takové zemědělství důležité! Když se třeba rok nic nevytěstuje, nevychová, nebude ani žádné biovejce. No, ono ale vlastně nebude v krátkém čase žádné vejce. - Když se nevyrobí za rok žádný počítač? Bude to také tak nepříjemné, snad i fatální? Když se nevydá žádná kniha? Nevyrobí za rok ani jeden automobil? Že je to absurdní? Že by to bylo absurdní? ***“Bolo. A ako. A pověďte mi, Kefalín, čo vy si predstavujete pod takým slovom absurdný?”*** Není dnes ten náš svět zas poněkud absurdní, takovou měrou, že je opravdu **absurdní**. ***“Aha! No jo. No jo, no, tak se mějte pěkně, pane majore.”***

Ani IT nevylomí selský rozum z pantů, jedině realitu života může někdy odsunout mimo selský rozum. Zemědělství dnes využívá silně GPS technologie, řízení strojů, přímé řízení strojů, nemá smysl popisovat známý běh a vývoj věcí. Selský rozum? Kdo si ho nezachová, nepomůže mu ani IT ani GPS, GPS neumí řídit selský rozum, IT jej nesvedou samy o sobě ani šířit, zmnožovat ho v kvalitě i kvantitě, tak jako věda, která se už trochu zadýchala v trysku optimismu, a jeho trubači se počali ztrácet v balastu svého refrénu.

IT dnes silně ovlivňuje vývoj lidské společnosti kladně, ta dynamika rozvoje např. medicíny. IT dnes ovlivňuje, bohužel, silně i vývoj nejmenších, a je zřejmé, mnohdy silně záporně - kult násilí, touha se ho, prozatím dětsky, dětsky účastnit při stále "dokonalejších" počítačových hrách, snadno IT dostupných, kult násilí a démonů v pohádkách přerůstá původní poetiku pohádkových sdělení. IT, nešťastně využívané, potlačily selský rozum pohádek v úsměvu četby.

Nastal chaos. Demokracie shnila. Tak jak shnije každý plod, to přece selský rozum ví, pokud není plod včas sněden, pokud nepřejdou živiny a minerály v biochemii těla, pokud vláknina neprovede očistu stěn příslušných částí trávicího ústrojí.

Neznáme demokracii? Nemáme ji zažitou v sobě, příliš lacino jsme ji získali. Spadla nám do klína. Spadly nám do klína její plody, jen co jsme se letmo dotkli větví, tak jako padají plody rané letní jabloně. Mnoho plodů

popadalo na zem, sotva jsme ochutnali z větví, potlučené plody jsme směle vyhodili, vysypali do cesty, už nejsme zemědělci, neznáme kompost, nemáme na něj ani místo, ale máme popelnice, mnoho plodů shnilo i se svými semeny. Škoda. Škoda, že její sorta nebyla pozdní, že jsme nemuseli čekat, až plody vyzrají, a zatím po dobu růstu a zrání nebudovali, nestavěli vhodný klimatizovaný sklad, aby nám plody vydržely co nejdéle, až do léta, škoda, že jsme se tak málo učili.

Škoda. Škoda, že nám uniklo, že teď je to na nás. Avšak co? - Sázet, okopávat, roubovat . . . proč stále vyčítáme těm, kteří si to za nás odseděli, kteří si to za nás oddřeli. Jsme opravdu takoví hrdinové? Hrdinové opravdu jenom v plenkách dětství, kteří ještě neodrostlí nepochopí, že když odrostou, je čas, čas vzít rýč, vyrýt a vsadit, a pak, když přijde čas, pak sklízet, a vyrůst v hrdinu dospěle, nikoli dětsky zralého. - A je to práce, tudíž i pot a prach, není to IT, ale je to rozumné, tak nějak selsky rozumné.

Stojím na kopci, na poli s výhledem do krajiny a vidím, vidím dvě lži. Lež reálně socialistickou, ta nešťastně narovnaná koryta potoků, a lži jiné. Dívám se do dálky, až za obzor a vidím, vidím lež, lež globálně kapitalistickou - na nejlepší půdě, na nejlepší půdě vyrostly řetězce skladů, vidím, tato strašlivá, ničím neomluvitelná barbarství. Stojím na kopci, daleko od vesnice, daleko od lidí, a přesto k mému sluchu doléhají, doléhají hrubosti, hrubosti nadávek zdivočelých hlasů, zdivočelých časů. Když člověk zdivočí, nemyslí - jenom si myslí. Často si o sobě myslí. Kolikrát jsem již zdivočel? Tolikrát jsem se za sebe styděl!

Naše prostředky jsou dnes skutečně velkolepé. I naše lži jsou dnes skutečně velkolepé. Nevím jenom, zda-li i naše srdce jsou velkolepá. Jistě, že jsou i srdce velkolepá, ale ten hluk vše objímající od země až po nebe, ten hluk vše přehluší. - Nevím jenom, zda-li i náš rozum je velkolepý. Nejsem si jistý, zda-li přece jenom není nad ten rozum selský. Nevím, nejsem si jistý, zda-li už přece jenom nejsem příliš Bio a IT člověk, se skutečnou reálnou a globální závislostí. Či jsem nakonec jenom - opravdu malý čecháček, s malým č, kterému shnilo jablko, a teď jenom dětsky a vztekle dupe, a rve panu Někdo vztekle svýma dětskýma rukama jeho pozdní jablko z dlaní. Ale pan Někdo mu nesl jablko přece sám a chtěl mu je dát! A nyní jenom vyděšeně hledí a neví, zda-li ho vztekle nevyhodím, protože jsem stále ještě nedospěl.

Snad alespoň něco tuším, alespoň . . ., že tyto řádky si Bio a IT lidé opět převedou do své Bio a IT řeči, které je dnes selský rozum často vydán napospas.

Vašek Teslík březen 2012

**Sdružení rodáků a přátel Řehče
a
Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně**

si Vás dovolují pozvat na program

VŠUDE DOBŘE, V ŘEHČI NEJLÍP!

Tradiční zábavné odpoledne bude letos
věnováno "rodákům a odrodilcům,
kteří se rádi vracejí domů".

V rámci programu budou předány ceny
11.ročníku literární soutěže
Řehečská slepice.

**Sraz v jičínské knihovně v sobotu
14.dubna 2012 ve 13:30 hodin!**

K tanci a poslechu hraje Řehečské kvarteto

Markéta Hejkalová na Jičínsku

Markéta Hejkalová je vnučka spisovatele Křeliny, nakladatelka, překladatelka (z finštiny), spisovatelka, pořadatelka knižních veletrhů a funkcionářka PEN klubu. Kromě toho je půvabná dáma, která o tom všem příjemně a s rozhledem hovoří. Předvedla to 21. a 22. v Lázních Bělohradě a i na dvou besedách v jičínské KVČ.

Jak to všechno stíhá, nevysvětlila, jen naznačila, že když překládá, uloží si 5 stránek denně a to dodrží. Ostatně některé knihy Mika Waltariho nejsou zrovna stručné.

Z uvedených besed, ale taky by se mohlo říkat autorských čtení, bylo zřejmé, že stejně je pro ni nejdůležitější vlastní psaní. Však ani to ostatní není jen pro výdělek. Uspořádat například 21 ročníků knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě je náročné a je taky závazek.

Ale vraťme se k psaní. Inspiruje se skutečnými událostmi, setkáními, ale přetváří je podle fantazie. Autobio? Jak moc? Nejen faktografie. I pocitově.

Bohumír Procházka, převzato z Prochorovin 4/2012
viz <http://prochor.unas.cz/201204.pdf>

ČAJ pro chvíle pohody

č.67 , duben 2012, ročník XI

Vydáno 5. dubna 2012 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina LISu

Texty neprošly korekturou.